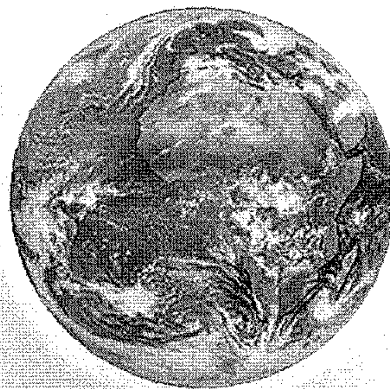

PROGRAM FOR DEBATDAG OM

Fødevarer, klima og etik

**Arrangeret af Forbrugerrådet og Det Ethiske Råd
Afholdes på Christiansborg,
Landstingssalen torsdag den 1. oktober 2009**

Produktion og forbrug af fødevarer står for mellem 22 % og 31 % af EU-landenes samlede effekt på klimaet. Klimaforandringerne giver ringere livsvilkår mange steder i verden, fx formindskes muligheden for jordbrugsproduktion, især i ulandene. Det sker i en situation, hvor fødevarer er ved at blive en knap ressource globalt set på grund af befolkningstilvækst og ændrede kostvaner i udviklingsøkonomierne.

Vores valg af fødevarer har både stor betydning for, hvor meget produktionen påvirker klimaet, og for hvor mange fødevarer, der kan produceres på den tilgængelige landbrugsjord. Fx er husdyrene ansvarlige for 18 % af den globale drivhusgasudledning målt i CO₂ ækvivalenter.

Konferencen skal sætte fokus på de etiske konsekvenser af vores fødevalg i en klima- og fordelingssammenhæng forud for FN's klimakonference i København.

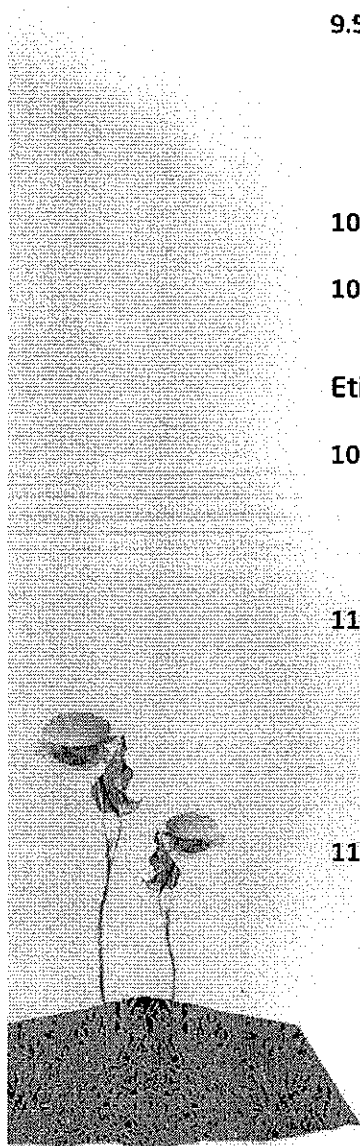
Fødevarer, klima og etik

PROGRAM

Ordstyrer: Tor Nørretranders

- 9.00 Velkommen**
Ved Peder Agger, formand for Det Etske Råd
- 9.10 Fødevarernes andel af klimabelastningen**
Hvor stor er fødevarernes andel af klimabelastningerne (herunder udledning af drivhusgasser i de forskellige faser: produktion, distribution, transport, konsumtion, bortskaffelse)
Ved Jørgen E. Olesen, professor ved Det Jordbrugsvidenskabelige fakultet, Aarhus Universitet og medlem af FN's klimapanel (IPCC)
- 9.30 Hvilke fødevarer belaster mest? Det klima-venlige måltid**
Hvordan skal en klimavenlig diæt se ud?
Ved Annika Carlsson-Kanyama, seniorforsker ved Energi- och miljösäkerhetsgruppen, FOI, Stockholm
- 9.50 Klimaforandringernes betydning for fødevareforsyningen og social retfærdighed**
Hvad er konsekvenserne af de forringede muligheder for fødevareproduktion i udviklingslandene?
Ved Christian Friis Bach, international chef i Folkekirkens Nødhjælp
- 10.10 Debat**
- 10.25 Kaffepause**
- Etiske og sociale aspekter af vores fødevalg**
- 10.50 Har vi et ansvar over for kommende generationer og folk i fjerne lande?**
Og hvordan skal vi fordele de byrder, som skal bæres de kommende år for at afbøde konsekvenserne af de forandringer, som er på vej?
Ved Morten Dige, adjunkt ved Afdeling for Filosofi, Aarhus Universitet
- 11.10 Naturen - biologisk ressource og meningsfyldt livsverden**
Hvilket natursyn bør danne grundlag for vores adfærd? Skal vi tage hensyn til naturen for dens egen skyld, eller kun for ikke at skade andre mennesker?
Ved Mickey Gjerris, lektor ved Center for Bioetik og Risikovurdering, Københavns Universitet
- 11.30 Politisk beslutningstagning**
I hvor høj grad bør staten kunne føre en politik, som indskrænker den personlige frihed - jf. den videnskabelige usikkerhed og uenighed om problemernes omfang?
Ved Klemens Kappel, lektor ved Afdeling for Filosofi, Københavns Universitet

Fødevarer, Klima og etik

- 11.50   **Debat**
- 12.05   **Frokost**
- 12.45   **Fødevarernes sociologi - hvad motiverer ændringer i forbrugeradfærd**
Ændringer i adfærd er både nødvendige og mulige, men hvilke faktorer er involveret i fødevarerpræferencer og hvad skal der til for at ændre vores adfærd?
Ved Bente Halkier, lektor ved Roskilde Universitet, forsker i forbrugersociologi og konsumtion

Interessentindlæg: Hvem har ansvaret, og hvad bør der gøres?

- 13.05   **Præsentation af borgerpanelet**
- 13.15   **Har fødevarerhvervet et ansvar?**
Ved Claus Søgaard-Richter, direktør, Landbrugsraadet
- 13.25   **Har distributionsleddet et ansvar?**
Ved Mogens Werge, forbrugerpolitisk direktør, Coop Danmark
- 13.35   **Har Industrien et ansvar?**
Ved Ole Linnet Juul, branchedirektør, Dansk Industri
- 13.45   **Har forbrugerne et ansvar?**
Ved Camilla Hersom, formand for Forbrugerrådet
- 13.55   **Har politikerne et ansvar?**
Ved Henrik Hægh (V)
- 14.05   **Har politikerne et ansvar?**
Ved Pia Olsen Dyhr (SF)
- 14.15   **Kaffepause**
- 14.40   **Panelet stiller spørgsmål til dagens oplægsholdere**
- 15.50   **Opsummering**
Ved Tor Nørretranders
- 16.00   **Afslutning**
Ved Camilla Hersom, formand for Forbrugerrådet

Tilmelding sker via Det Etske Råds hjemmeside på www.etiskraad.dk/sw23981.asp senest torsdag den 20. september 2009.
Deltagelse er gratis, dog efter "først til mølle"-princippet.

